

Zaměřeno na venkovské školy

Škola: Základní škola Přimda

Lokalita: Česká republika

Souvislosti

Výzvy, před kterými země stojí

- 1) Výukové strategie ke zlepšení kooperativního distančního učení (využití informačních a komunikačních technologií, metody distančního učení v malých skupinách atd.) a místních vzdělávacích programů.
- 2) Posílení vztahu mezi školou a místní samosprávou.

14 učitelů

3 vychovatelky v družině

5 asistentů učitele

Téměř 190 žáků v devíti třídách: pět z nich jsou třídy na prvním stupni pro žáky ve věku 7–11 let, čtyři z nich jsou třídy na druhém stupni pro žáky ve věku 11–15 let.

Základní škola Přimda je relativně malá škola v České republice, konkrétně v Přimdě, malém městě na pomezí České republiky a Německa (hranice se nachází cca 10 km od města). Přimda leží v podhůří chráněné krajinné oblasti Český les v nadmořské výšce 700 m (nejvyšší bod obce se nachází ve výšce 848 m nad mořem).

Fotografie 1: Přimda

Přimda má přibližně 650 obyvatel, z nichž mnozí pracují v nedalekých továrnách (do 10–15 km od Přimdy), v Německu nebo v místních lesích. V Přimdě a okolních vesnicích žije asi 1 600 lidí (včetně cizinců).

Školu navštěvuje téměř 190 žáků 1–9 třídy (ve věku 7–15 let) z města Přimda i okolních vesnic, z nichž dojíždí autobusem. Škola má jen několik málo spojených hodin pro žáky různého věku: například tělocvik (který mají 6. a 7. třída společně a 8. a 9. třída společně) či čtyři volitelné předměty pro žáky 7., 8. a 9. třídy.

Poblíž Přimdy fungují dvě malotřídní školy – jedna v Rozvadově a jedna v Hoštce. Děti z těchto dvou vesnic začínají školní docházku ve škole ve vlastní vesnici (v Rozvadově do ní mohou chodit až do 5. ročníku, v Hoštce jen do 3. ročníku) a následně přechází do Přimdy.

Učitelé sbory proto pro všechny školy a školky z celé oblasti organizují společné aktivity a projekty, aby se děti z vesnických malotřídek mohly se základní školou Přimda a svými budoucími spolužáky seznámit.

Základní škola Přimda má jednu budovu.

Fotografie 2: Budova školy

Ve škole je devět tříd vybavených interaktivními tabulemi, projektory a obrazovkami. Škola má dále několik specializovaných učeben pro výuku různých předmětů, jako je informatika, výtvarná výchova, přírodopis, dějepis, zeměpis, fyzika, chemie a cizí jazyky, a také školní knihovnu. Žáci také využívají školní sportovní zázemí – škola má dvě tělocvičny, fotbalové hřiště, venkovní dětské hřiště a plavecký bazén.

Škola není izolovaná ani kulturně vyloučená, a to ze dvou důvodů:

spolupracuje s dalšími školami a školkami v regionu (malotřídkami v Rozvadově a Hoštce, školkami v Přimdě, Rozvadově a Hoštce a dalšími základními školami v okolí);

v oblasti jsou také k dispozici kulturní zařízení, malé městské muzeum a knihovna. Nejbližší kino se nachází v Boru (1 km od Přimdy) a nejbližší divadlo je v Plzni (60 km od Přimdy).

Vedení a řízení

Vize

Cílem školy je připravovat žáky na budoucí život.

Škola se u žáků snaží rozvíjet dovednosti pro 21. století (kritické myšlení, informační gramotnost, mediální gramotnost, technologickou gramotnost, flexibilitu, schopnost vést, iniciativnost, produktivitu, sociální dovednosti), které budou žáci potřebovat, aby v budoucnu uspěli. Škola také klade důraz na rozvíjení digitálních kompetencí a na udržitelný rozvoj.

Vize školy je součástí strategického plánu jejího rozvoje.

Organizace učitelského sboru – školní družina

Na Základní škole Přimda probíhá výuka na obou stupních, tedy prvním (1. až 5. třída) i druhém (6. až 9. třída).

Škola nabízí **tři družiny**, ve kterých mohou žáci prvního stupně po vyučování trávit odpoledne (než jdou domů). Žáci si zde mohou odpočinout, hrát hry, sportovat (např. hrát vybíjenou), vytvářet dekorace, kreslit nebo se zapojit do venkovních aktivit (procházka, různé hry). Pro žáky prvního stupně je určen i **Klub zábavné logiky**. Býval otevřen všem dětem z prvního stupně, ale dnes ho mohou kvůli omezením souvisejícím s pandemií koronaviru navštěvovat pouze žáci jedné (4.) třídy. Žáci v tomto klubu hrají deskové hry, které jim pomáhají rozvíjet logické myšlení.

Další tři kluby jsou určeny pro žáky druhého stupně: Klub komunikace v cizím jazyce se obvykle schází v jazykových učebnách nebo ve školní knihovně. Žáci, kteří do něj chodí, se zapojují do eTwinningových projektů a programu Erasmus+, které jim dávají příležitost společně s partnery plnit úkoly a pracovat online. Do aktivit v rámci eTwinningu a Erasmu+ se zapojují i žáci, kteří se přihlásí do **Klubu průzkumníků**. Členové tohoto klubu se učí o přírodě a životním prostředí. Spolupracují nejen se svými projektovými partnery, ale i se spolužáky z Klubu komunikace v cizím jazyce (činnost těchto dvou klubů je provázána). Tento klub se obvykle schází ve školní knihovně nebo školní dílně, ale žáci často vyráží za aktivitami i ven (seznamují se s přírodou v okolí školy). **Čtenářský klub** je určen dětem, které si rády čtou. Jeho členové se scházejí ve školní knihovně, kde si zlepšují čtenářské dovednosti, čtou knihy a společně o nich diskutují, vedou si čtenářské deníky, zapojují se do akce Noc s Andersenem a do charitativního projektu „Čtení pomáhá“, v jehož rámci mohou čtením knih pomáhat jiným dětem.

Všichni učitelé (jichž je celkem 13), vychovatelky družiny (jsou celkem 3) a asistenti pedagoga (jichž je 5) pracují jako jeden tým. Učitelé a asistenti spolupracují v rámci školních hodin. Asistenti pedagoga pomáhají žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a všem dalším žákům, kteří pomoc v hodině potřebují (slabší žáci). Zároveň nabízí i doučování po konci řádné výuky. Dětem tato spolupráce velmi pomáhá.

Učitelé prvního stupně také spolupracují s vychovatelkami v družině. Učitelé připravují projektové dny, výlety a exkurze a družinářky (a také asistenti pedagoga) jim s plánováním pomáhají.

ORGANIZACE A VÝUKOVÉ STRATEGIE

Využití prostor

Škola má **osm specializovaných prostorů** (přírodopisnou, infromatickou a jazykovou učebnu, školní knihovnu, dějepisnou a zeměpisnou učebnu, učebnu výtvarné výchovy, fyziky a chemie a školní dílnu). **Třídy a skupiny žáků se v těchto učebnách střídají podle školního rozvrhu.**

Využití učeben **školními kluby**:

- Klub zábavné logiky se schází v jedné z běžných tříd;
- Klub komunikace v cizím jazyce se obvykle schází v učebně cizích jazyků nebo ve školní knihovně. Klub průzkumníků se obvykle schází ve školní knihovně nebo ve školní dílně, ale jeho členové

často vyráží plnit aktivity ven (objevují přírodu v okolí školy);

- Čtenářský klub se schází ve školní knihovně.

Správa času

Z **harmonogramu výuky** vyplývá, že výuka a hodiny probíhají stejným způsobem, jako v jiných školách. Výuka začíná v 7:45 a hodiny trvají 45 minut. Po druhé hodině následuje delší přestávka, kdy mají žáci čas na svačinu. Mladší žáci končí výuku mezi 11:20 a 12:15, zatímco starší žáci končí v 12:15 (ve středu a v pátek) nebo v 13:10 (v pondělí, úterý a ve čtvrtek). Starší žáci někdy končí až v 14:45 nebo 15:15, pokud mají odpolední hodiny nebo aktivity po vyučování. Odpoledne se žáci mohou zapojit do činnosti klubů, kde si mohou zlepšit dovednosti v různých oblastech, jako je vaření, výtvarné práce, matematika, literatura nebo cizí jazyky. Odpoledne ve volném čase žáci také pracují na projektech v rámci eTwinningu a Erasmu+. Škola také nabízí **doučování pro žáky, kteří potřebují pomoc** s češtinou, angličtinou nebo matematikou. Učitelé dále připravují různé **projektové dny nejen pro své žáky, ale i pro žáky malotřídek a mateřských škol z okolí.**

Výukové postupy a strategie a informační a komunikační technologie

Vzdělávací program

Vzdělávací program vychází ze školního vzdělávacího programu, který odpovídá národnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání. Škola využívá spirálové kurikulum.

Vzdělávání v přírodě

Učitelé pro žáky školy i žáky malotřídek a mateřských škol z okolí připravují různé projektové dny. Tyto aktivity většinou organizují starší žáci a obvykle se týkají přírody, životního prostředí, historie a kultury. Aktivity jsou často realizovány venku (den učení venku, praktické dovednosti v přírodě (žáci se učí, jak se chovat a přežít v přírodě), Světový den vody (žáci čistí potok a studánky) a Den Země (žáci uklízí nepořádek ve veřejných prostorech v okolí – v přilehlých lesích a na blízkých loukách)). V zimě škola organizuje lyžařský kurz a venkovní sportovní soutěže – lyžování triatlon atd. (k těmto aktivitám jsou zváni i žáci jiných škol z okolí).

Spolupráce mezi ročníky

Na druhém stupni nemají chlapci a děvčata společné hodiny tělocviku. Žáci jsou rozděleni do dvou skupin podle pohlaví. V některých třídách je jen malý počet žáků (např. v osmém ročníku je jen 20 dětí), proto jsme museli pro tělesnou výchovu vytvořit smíšené skupiny složené z několika tříd.

Než žáci nastoupí do 7. třídy, musí si vybrat jeden volitelný předmět (anglická konverzace, informační a komunikační technologie, sportovní hry a laboratorní práce). Tomuto předmětu se pak věnují v 7., 8. a 9. třídě, a tyto volitelné předměty jsou tedy vyučovány víceročníkově. Důvody, proč se škola rozhodla k tomuto přístupu, jsou podobné jako v případě tělesné výchovy – malý počet žáků v některých ročnících (např. na anglickou konverzaci chodí pouze 10 žáků ze tří ročníků). Dalším důvodem je zájem žáků – žáci si vybírají předměty, které je baví a kterým e chtějí věnovat na střední škole.

Vzájemné učení

Díky účasti na mezinárodních projektech jsou žáci zvyklí pracovat ve dvojicích nebo skupinách a také dokážou spolupracovat v rámci mezinárodních skupin. Starší žáci (6. až 9. třída) často připravují různé aktivity, doučování a soutěže pro mladší spolužáky, žáky ze sousedních malotřídek v Rozvadově a Hošfce a pro děti z mateřských škol. Díky distanční výuce žáci také mohli získat zkušenost s autoreglativním učením.

Starší žáci se učí přebírat odpovědnost za vlastní práci a jsou vedeni k větší samostatnosti. Pracují na posilování vlastního sebevědomí. Mladší žáci nemají se vzájemným učením problém. Učitelé tento přístup využívají v rámci běžných hodin tak, aby si na něj žáci zvykli.

Role informačních a komunikačních technologií v distanční výuce

Po vypuknutí pandemie učitelé vytvořili účet v aplikaci G Suite k usnadnění distanční výuky a vzdělávání na dálku. Google Classroom je platforma určená speciálně pro vzdělávání, kam učitelé mohou nahrávat učební materiály, úkoly, testy a kvízy pro žáky. Žáci doma

vypracovávají úkoly a posílají je učitelům přes Google Classroom. Distanční výuku učitelé realizují přes Google Meet. Z dalších digitálních nástrojů pracují s programy Word a PowerPoint a dalšími online aplikacemi, jako je Quizizz, Quizlet, Kahoot, Google Docs, Google Slides, Google Drawings, Canva či Padlet. Aplikace Google, Canva či Padlet se využívají ke kooperativnímu učení.

Spolupráce a partnerství

Role rodičů

Rodiče jsou členy Školské rady a sdružení rodičů a přátel školy a pravidelně jsou informováni o výsledcích svých dětí a o všech akcích organizovaných školou. Rodiče také pomáhají s organizací některých školních aktivit jako, jako je například zpívání vánočních koled, školní akademie, či při zápisu do 1. třídy. Mohou se zapojit i do některých projektových dnů (rodiče například připravují některé workshopy během mezinárodních vzdělávacích aktivit v rámci projektů Erasmus+, kterých se škola účastní).

Spolupráce s dalšími školami

Základní škola Přimda spolupracuje s dalšími školami v okolí, organizuje sportovní soutěže a zve na ně učitele a žáky odjinud (soutěže v plavání, triatlону či čtení). Škola také organizuje projektové dny pro děti z okolních malotřídek a mateřských školek. Nejdůležitější ale je, že všechny projektové dny organizují starší žáci, pro které jsou tyto akce výbornou příležitostí, jak se něco naučit v praxi. Děti a učitelky z mateřské školky v Přimdě také navštěvují školní tělocvičnu, kde si mohou pohrát a zasportovat.

Spolupráce s místní komunitou

Škola nepodepsala žádné dohody o spolupráci s místními asociacemi, ale aktivně spolupracuje s řadou institucí ve městě a v nejbližším okolí: s městem Přimda, se Správou CHKO Český les, s Muzeem Českého lesa v Tachově, Lesy České republiky, místními novinami, Historickým parkem Bärnau-Tachov a Západočeským muzeem v Plzni. Tato muzea, Historický park a chráněná krajinná oblast nabízejí řadu edukativních programů pro děti.

Místní obecní úřad podporuje řadu vzdělávacích projektů (například u projektů programu Erasmus+ se zapojuje do některých aktivit v rámci mezinárodních setkání, jako je například vysazení stromu přátelství, stromu svobody atd.) a dále podporuje školu i projekty rekonstrukce a obnovy. (Díky této podpoře již byly vytvořeny tři nové moderní učebny a škola v současnosti připravuje novou projektovou žádost, jejíž cílem je vybudovat „školní laboratoř budoucnosti“ a nové školní sportoviště).